

REVISTA PRESEI

21 mai 2019

EVENIMENTUL ZILEI: Olimpicii României s-au întors acasă. Ecaterina Andronescu i-a întâmpinat pe aeroport/Cristian Tănase

Lotul olimpic de filosofie a obținut două mențiuni la a XXVII-a ediție a Olimpiadei Internaționale de Filosofie (IPO), desfășurată la Roma în perioada 16-19 mai.

Performanța a fost reușită de Horia-Ștefan Lixandru (Colegiul Național „Gheorghe Lazăr” din București - premiul I în cadrul etapei naționale) și Ioan-Victor Popa (Colegiul Național „Sfântul Sava” din București - premiul al II-lea la etapa națională).

Echipa României a fost coordonată și însoțită de Elena Florina Oțet - profesor la Liceul „Andrei Mureșanu” din Brașov (membru fondator al competiției și membru al juriului internațional) și prof. Eugen Stoica (membru al juriului și comitetului internațional de organizare). Tema generală a competiției din acest an a fost Cultural Heritage and Citizenship și a prilejuit prezentări și dezbateri academice pentru toți participanții: elevi și profesori. Au fost prezenți peste 100 de concurenți din 48 de țări (Europa, Asia, America de Nord și America de Sud).

Olimpiada Internațională de Filosofie a fost înființată în 1993 la inițiativa unui grup de profesori din Bulgaria, Germania, Polonia, România, Turcia și Ungaria și este oficial recunoscută de UNESCO. România a participat fără întrerupere și a găzduit în două rânduri această competiție: Brașov (1998) și Iași (2008). Delegația României a fost întâmpinată și felicitată pe Aeroportul Internațional „Henri Coandă” de ministrul Ecaterina Andronescu.

■ Încă o schimbare importantă la MEN ■ Bani mai puțini

Dispare dirigintele, apare consilierul de orientare profesională

Documentul lansat de Ecaterina Andronescu, numit „Educația ne unește”, propune mai multe schimbări și în ceea ce îi privește pe diriginți și orele de dirigenție. Mai exact, acestea ar urma să fie înlocuite cu ore de consiliere personală și orientare personală, ținute de o persoană calificată în acest sens. Mai mult, această măsură ar putea avea consecințe în ceea ce privește câștigurile materiale ale profesorilor.

THEODORA ȘUTIU

„Ciclul secundar inferior începe la vârsta de 12 ani, durează trei ani, și se desfășoară în școli generale, sub îndrumarea cadrelor didactice specializate pe discipline și a unui consilier de orientare profesională, care este cadru didactic specializat în orientare profesională și preia rolul actual al diriginților”, este menționat în documentul elaborat de Ecaterina Andronescu. Concret, această schimbare își propune ca, la finalul gimnaziului, fiecare elev să aibă un bagaj de cunoștințe solid, care să îl ajute să înțeleagă mai bine lumea în care trăiește.

Ce vor învăța copiii

Potrivit documentului, accentul se va pune pe cunoștințe și abilități în diferite discipline, care să îi ajute pe elevi să își aleagă mai ușor o profesie atunci când vor termina școala: „Se dezvoltă, în principal, interesul pentru

În timpul orelor de dirigenție, profesorul poate discuta cu elevii despre disciplinele la care au probleme și motivele care duc acolo

În prezență, activitatea diriginților cuprinde activitatea la clasă (o oră pe săptămână, consemnată în condică), deslășurată conform programelor școlare.

știință, arte, studiu și muncă, astfel încât adolescentul să poată să aleagă un parcurs școlar ulterior, fie în domeniul tehnic, vocațional sau profesional, fie pe filiera teoretică. Absolventul utilizează concepte, explică procese naturale, sociale, tehnologice, senti-

mente, emoții, și formulează puncte de vedere argumentate”.

Profesorii, fără sporuri

Personalul didactic care îndeplinește activitatea de dirigenție, învățătorii, educatoarele, institutorii și profesorii pentru învățământul preșcolar și primar beneficiază de o indemnizație de 10% aplicată salariului de bază, potrivit Legii educației. Dacă proiectul va fi aprobat, dascălii vor pierde acești bani.

Condiția esențială pentru rezultate bune

Un studiu realizat pe parcursul a trei ani de o echipă a Facultății de Psihologie și Științele Educației arată că profesorii îi pot ajuta pe elevi să învețe mai bine, dacă își schimbă abordarea și pun accent pe creșterea stării de bine a elevilor în școală. Astfel, peste 100 de profesori și educatori din 26 de școli primare și grădinițe din București, Buzău și Focșani au fost antrenați în activități de dezvoltare profesională inspirate de metodele educaționale daneze. Din analiza situațiilor specifice, a rezultat că principalele direcții care ar putea avea impact asupra stării de bine a elevilor sunt: autonomia copilului, interacțiunile pe care le are în școală, mediul de învățare și incluziunea.

ADEVĂRUL: S-a dat startul înscrierilor la grădiniță în București/ Simona Chirciu

Înscrierile la grădiniță au început ieri, în București și se termină pe 14 iunie 2019, potrivit calendarului de înscriere la grădiniță anunțat de Inspectoratul Școlar din Capitală. În țară însă, sunt grădinițe care au acceptat înscrierile încă din ianuarie 2019.

Actele necesare pentru înscrierea la grădiniță 2019 sunt următoarele: cerere de înscriere la grădiniță, pe care grădinițele le-o pun părinților la dispoziție, adeverințe de salariați ale părinților/ale unui părinte (pentru grădinițele cu program prelungit și săptămânal), copie certificat de naștere copil, copie buletin părinte/tutore/reprezentant legal, hotărâri judecătorești (dacă este cazul), fișa medicală, completată potrivit reglementărilor în vigoare. În situația în care sunt mai multe cereri de înscriere decât locuri, părinții trebuie să aducă și acte care dovedesc îndeplinirea criteriilor de departajare generale sau specifice ale celor trei unități de învățământ pentru care au optat, transmit

inspectorii școlari. Concret, în situația în care, într-o grădiniță, numărul cererilor de înscriere este mai mare decât numărul locurilor, vor fi aplicate, succesiv, criteriile de departajare generale și criteriile de departajare specifice, conform Ministerului Educației.

Criteriile generale de departajare constau în existența unui document care dovedește că un copil este orfan de ambii părinți sau de un singur părinte, existența unui frate/a unei surori înmatriculat/înmatriculate în grădinița respective, existența unui certificat medical de încadrare în grad de handicap a copilului. La aceste criterii, se adaugă cele specifice, care se aplică numai după criteriile generale. Acestea sunt realizate de fiecare grădiniță în parte. Grădinițele din Capitală vor afișa listele finale cu copiii înscriși/admiși în grădiniță, pentru anul școlar 2019 – 2020, după prima etapă, în data de 18 iunie 2018, la ora 15:00. Copiii respinși în etapa I de înscrieri la grădiniță 2019 vor putea fi înscriși pe locurile rămase libere în etapa a II-a, conform ISMB.

SPARKNEWS.RO: Inspectorul școlar al Capitalei: „Recomand părinților să nu amâne înscrierea copiilor la grădiniță pentru luna august”

Inspectorul școlar general al municipiului București, Ioana Mihaela Neacșu, le recomandă părinților să nu amâne înscrierea copiilor la grădiniță, pentru că altfel există riscul ca unitatea vizată să nu mai aibă locuri disponibile, scrie Agerpres.

Ioana Mihaela Neacșu a amintit că prima etapă de înscriere a copiilor la grădiniță a început luni și se va derula până pe 8 iunie, iar a doua etapă este programată în perioada 25 iunie – 20 iulie.

„Doresc să recomand cu căldură părinților să nu amâne înscrierea copiilor pentru luna august, fiindcă noi vom avea o a doua etapă de înscrieri, care începe pe 25 iunie până pe 20 iulie, după care în 30 iulie până în 31 august avem etapa de ajustări, astfel încât copiii care au rămas neînscrisi în urma acestor prime două etape să poată fi înscriși pe locurile disponibile”, a precizat Neacșu. Potrivit inspectorului școlar, locurile nu pot fi suplimentate decât până la un anumit nivel, cu acordul cadrului didactic.

„Dacă e nevoie, pentru a asigura cuprinderea tuturor copiilor, (...) asigur pe toți cetățenii că vom face eforturi astfel încât să suplimentăm numărul de locuri. În general, și anul trecut, am reușit și am cuprins toate solicitările pe care le-am avut. (...) Noi am acoperit cu cifra de școlarizare propusă, problema este cum va fi dispersia în teritoriu, fiindcă pot fi foarte multe solicitări la o unitate, mai puține la altă unitate și atunci eu mi-aș dori ca fiecare părinte să-și ducă copilul la grădinița de lângă casă”, a explicat Neacșu. Potrivit acesteia, pentru anul școlar viitor, la nivelul Capitalei, s-a stabilit un număr de 1.550 de grupe de preșcolari în învățământul de stat, adică peste 36.000 de locuri.

„La acest moment, s-a încheiat etapa de reînscrisiere atât în învățământul de masă, cât și cel particular. Am depășit cifra de 26.000 de reînscrisi”, a menționat Ioana Mihaela Neacșu. Ea a subliniat că nu vor fi acceptate liste de preînscrisiere în afara calendarului aprobat de Ministerul Educației. „Sper să nu existe aceste situații, fiindcă ne dorim ca toți copiii în mod echitabil să-și găsească un loc în sistemul educațional bucureștean”, a completat Neacșu.

Inspectorul școlar le-a atras atenția părinților care vor să-și înscrie copiii la grădinițe particulare să se asigure că acestea fac parte din rețeaua școlară aprobată. „Au mai fost situații în care părinții au înscris copiii la unități care nu sunt în rețeaua școlară a municipiului București și în această situație noi, Inspectoratul Școlar, nu avem competența de intervenție pentru a rezolva problemele ce pot apărea ulterior”, a indicat Ioana Mihaela Neacșu. Luni, 20 mai, a început înscrierea copiilor la grădiniță, care va avea loc în două etape, desfășurate succesiv în perioada 20 mai – 26 iulie 2019. În București, numărul locurilor disponibile în învățământul de stat este de 36.600, a anunțat Inspectoratul Școlar al Municipiului București, potrivit Mediafax.

DC NEWS: Evaluare națională clasa a VI-a 2019. Elevii de gimnaziu intră în febra examenelor /Florin Răvdan

Peste 170 de mii de elevi aflați în clasa a VI-a vor susține, miercuri, 22 mai, proba la limbă și comunicare în cadrul evaluării competențelor fundamentale acumulate în ciclul inferior al gimnaziului (clasele a V-a și a VI-a). Săliile în care au loc testările sunt cele în care elevii își desfășoară activitatea în mod obișnuit.

EVALUARE NAȚIONALĂ CLASA a VI-a. În cadrul evaluării, elevii de clasa a VI-a vor primi exerciții cu caracter „transdisciplinar”. Pentru proba de limbă și comunicare elevilor li se vor testa competențele

comune acumulate în cadrul disciplinelor „Limba română”, „Limba modernă I” și „Limba maternă”, în cazul elevilor care studiază în limbile minorităților naționale.

Probele evaluării naționale, maxim o oră

Durata testării este de 60 de minute, din momentul primirii subiectelor. În cadrul evaluării de la limbă și comunicare se vor testa două competențe: receptarea mesajului unui mesaj scris, cu aplicații pe texte nonliterare, și modul în care elevul se raportează la situații, experiențe și „probleme”, posibil a fi întâlnite în viața reală, în universul școlar, dar și social al elevului. În cadrul testului, elevii vor primi două texte: unul în limba română și unul într-o limbă modernă (limba modernă I studiată). Aceste texte au o temă comună.

SPARKNEWS.RO: Elevii români au obținut două mențiuni la Olimpiada Internațională de Filosofie

Lotul olimpic de Filosofie al României a obținut două mențiuni la a XXVII-a ediție a Olimpiadei Internaționale de Filosofie (IPO), desfășurată la Roma, în perioada 16-19 mai.

Performanța a fost reușită de Horia-Ștefan Lixandru (Colegiul Național „Gheorghe Lazăr” din București – premiul I în cadrul etapei naționale) și Ioan-Victor Popa (Colegiul Național „Sfântul Sava” din București – premiul al II-lea la etapa națională). Echipa României a fost coordonată și însoțită de Elena Florina Oțet – profesor la Liceul „Andrei Mureșanu” din Brașov (membru fondator al competiției și membru al juriului internațional) și prof. Eugen Stoica (membru al juriului și comitetului internațional de organizare). Tema generală a competiției din acest an a fost Cultural Heritage and Citizenship și a prilejuit prezentări și dezbateri academice pentru toți participanții: elevi și profesori, precizează Ministerul Educației. Au fost prezenți peste 100 de concurenți din 48 de țări (Europa, Asia, America de Nord și America de Sud).

Olimpiada Internațională de Filosofie a fost înființată în 1993 la inițiativa unui grup de profesori din Bulgaria, Germania, Polonia, România, Turcia și Ungaria și este oficial recunoscută de UNESCO. România a participat fără întrerupere și a găzduit în două rânduri această competiție: Brașov (1998) și Iași (2008).

ZIARE.COM: Lotul olimpic de filosofie al Romaniei a obtinut două mențiuni la Roma

Romania a obtinut doua mentiuni la a XXVII-a editie a Olimpiadei Internationale de Filosofie (IPO), desfasurata la Roma in perioada 16-19 mai.

"Performanta a fost reusita de Horia-Stefan Lixandru (Colegiul National 'Gheorghe Lazar' din Bucuresti - premiul I in cadrul etapei nationale) si Ioan-Victor Popa (Colegiul National 'Sfantul Sava' din Bucuresti - premiul al II-lea la etapa nationala) ", se arata intr-un comunicat al Ministerului Educatiei. Tema generala a competitiei din acest an a fost Cultural Heritage and Citizenship. La prezentarile si dezbaterile academice au participat atat elevi, cat si profesori.

La olimpiada au fost inscrisi peste 100 de concurenti din 48 de tari (Europa, Asia, America de Nord si America de Sud). Echipa Romaniei a fost coordonata si insotita de Elena Florina Otet - profesor la Liceul "Andrei Muresanu" din Brasov (membru fondator al competitiei si membru al juriului international) si prof. Eugen Stoica (membru al juriului si comitetului international), se arata in comunicat.

"Olimpiada Internationala de Filosofie a fost infiintata in 1993 la initiativa unui grup de profesori din Bulgaria, Germania, Polonia, Romania, Turcia si Ungaria si este oficial recunoscuta de UNESCO. Romania a participat fara intrerupere si a gazduit de doua ori aceasta competitie: Brasov (1998) si Iasi (2008) ", subliniaza Ministerul Educatiei.

SPUTNIK: Cristache: "...există un dezechilibru între drepturile și obligațiile elevilor și părinților"/Georgiana Arsene

Președintele Federației Naționale a Asociațiilor de Părinți – Învățământ Preuniversitar precizează că nu a spus niciodată că în învățământ ar curge lapte și miere, dar a atras atenția asupra unor exagerări. Iulian Cristache, președintele FNAP-ÎP reacționează, după ce, în ultima săptămână, ca urmare a apariției scurtmetrajului sindicaliştilor din Iași, societatea s-a divizat și mai tare între profesori și părinți.

Cristache atrage atenția asupra exagerărilor care apar în presă pentru a ține partea unei părți sau a alteia și a evidențiat acest lucru cu un titlu mai vechi dar care, în contextul amintit, este foarte util pentru a se putea pune stop derapajelor.

Este vorba despre materialul "Profesorii români sunt umiliți". Menționăm că, în repetate rânduri, Iulian Cristache a avut o poziție echilibrată în scandalul profesori-părinți, dar, de data aceasta, a luat atitudine.

"Încerc să fiu diplomat, dar cei care nu vă opriți cu aceste remarci care nu au un fundament solid, dați-vă demisia. N-am spus niciodată că... ar curge lapte și miere, dar dacă sunteți așa de oropsiți, mă refer la cei care subscriu la astfel de titluri bombastice, plecați din sistem", a scris Cristache. Acesta spune că are tot respectul pentru majoritatea dascălilor, pentru cei care știu că această meserie este una de vocație, că nu este deloc ușoară și că ea cere sacrificii.

"Da, în ultimul timp există un dezechilibru între drepturile și obligațiile elevilor (și părinților), dar nici chiar așa", a explicat sursa citată. Cunoscător al situației din învățământ, Cristache precizează că sunt o mulțime de copii umiliți de unii profesori sau părinți umiliți de unii profesori – și, cu toate acestea, el nu a avut o abordare generalist, adică nu i-a pus pe toți profesorii în aceeași "oală". "Dacă am avut scăpări, neintenționate, garantat, vă rog să mă scuzați. Numai că... opriți-vă cu aceste titluri habarniste care mai mult fac rău... decât bine. Game over!", a scris liderul FNAP-ÎP.

ADEVĂRUL: Strigătul de ajutor al copiilor abuzați sau martori ai violențelor, exprimat prin artă: „Îl privesc cum se îndepărtează și trage pe cineva de mânecă, cerșind..."/Alina Mitran

Uneori sunt victime, alteori sunt ei cei care rănesc la școală, uneori vin bătuți de acasă, alteori așteaptă cu lunile pentru lucruri care altor colegi de-ai lor le par banale, toate sunt forme ale violenței pe care copiii nu stau să și le explice, dar le trăiesc. Psihologii au vrut să afle cum percep elevii violența și i-au provocat să-și exprime trăirile scriind sau desenând.

„Vile înconjurate de ziduri înalte, mașini scumpe și oameni mult prea ocupați cu treburile lor ca să mai aibă timp să se întrebe ce-i cu baraca din lemn de la marginea cartierului. „Amărății” sunt familia Vasile, în total 10 suflete, iar cei mai chinuți sunt cei opt copii ai familiei. Povestea lor am aflat-o de la Marinică, un puști de opt-nouă ani, de-o seamă cu fratele meu. Toate frazele lui încep cu „N-avem!”. N-au apă de băut, n-au lumină, n-au sobă, n-au nici lemne, n-au ferestre și nici copilărie”, este mesajul unei eleve de clasa a VI-a, a cărei creație literară a fost răsplătită cu un premiu I. Fata spune astfel povestea lui Marinică, un băiat de școală primară, obligat de părinți să cerșească. Atunci când ajunge acasă cu mai puțini bani decât suma fixată, i se aplică pedepsele devenite deja obișnuință.

„Dintre cei opt, doar Marinică a mers câteva luni la școală. Apoi a renunțat, căci părinții l-au trimis la școala vieții. Uneori trece pe lângă clădirea școlii, privește printre gratiile gardului, dar nu-i trece pragul. Îmbrăcat în zdrențe, ia drumul orașului. Frații lui nu știu să scrie și să socotească. N-au învățat decât să socotească banii și să recite cuvinte care să impresioneze la cerșit. Ochii copilului se umplu de lacrimi: frații mai mari, bătuți și prostiți de atâta sărăcie și lipsă de educație, au devenit la rândul lor agresivi și obiectul furiei lor este fratele mai mic. Îi dau băiatului toți banii mei de buzunar, doi lei, rușinată că eu am și el nu. Și, credeți-mă, nu la bani mă refer... Îl privesc cum se îndepărtează și trage pe altcineva de mânecă, cerșind”, continuă eleva. Povestea ei însă se termină frumos. Fata îi spune dirigintei ce a văzut, intervine Protecția Copilului, iar băiatul este plasat la o familie de asistenți maternali.

„În fiecare dimineață, merge mândru cu ghiozdanul plin cu cărți și cu caiete pe drumul spre școală, străduindu-se în clasă să fie cât mai atent la doamna învățătoare, căci a promis că va lua calificative cât mai bune. A, să nu uit! Marinică este cel mai bun prieten al fratelui meu, care îl ajută și la lecții!”, încheie eleva.

Povestea poate fi și o ficțiune, însă copiii ca Marinică, și alții care primesc constant corecții doar pentru că părinții consideră că au drept de viață și de moarte asupra lor, pe principiul „Eu te-am făcut, eu te omor!”, sunt în fiecare școală, pe fiecare stradă. Poate chiar copiii provocați de psihologi să creeze un mesaj pe tema „Prezent non-violent” trăiesc experiențe pe care altfel greu le pot povesti, fie și psihologilor din școală. Desene care spun cât 1.000 de cuvinte, filmulețe gândite de ei de la idee și până la punerea în scenă și interpretare, colaje, toate sunt mesajele descifrate de psihologi în altă cheie.

„Trebuie să se obișnuiască cu greutățile vieții“

O altă poveste, de data aceasta redată în mai puțin de 3 minute într-un film realizat de un grup de adolescenți din Scornicești, județul Olt, descrie viața unui puști obligat de mama lui să muncească încă din școală. Umilit acasă, copilul este tratat în același mod și la școală, fiind-i sancționată „vina“ de a fi sărac. Filmul, deși nu excelează tehnic, a primit un premiu special, psihologii fiind impresionați de povestea redată. Desenele, pe de altă parte, sunt fiecare povești în sine. Copiii au dovedit un talent artistic remarcabil, dar au și reușit, o parte, să scoată astfel la iveală sentimente și frustrări. Totul a fost posibil într-un concurs școlar gândit de psihologii Centrului Județean de Asistență și Resurse Educaționale (CJRAE) Olt, inițiat de psihologul școlar Teodora Țecu, peste 240 de copii și tineri din nouă județe trimițând spre jurizare creații literare, desene, colaje și filme care vorbesc despre violența sub toate formele.

Psihologul școlar Loredana Stroiuleasa, purtătorul de cuvânt al CJRAE Olt, spune că de fapt lucrările jurizate sunt feed-back-ul pe care consilierii îl așteptau ca urmare a acțiunilor de combatere a violenței și a absenteismului școlar desfășurate pe tot parcursul anului.

„Violența este un act prezent atât în rândul elevilor în mediul școlar, cât și în familie, acasă. Violența e o problemă întâlnită și pe stradă, și în școală, și acasă, mai mult sau mai puțin. În școală mai mult bullying-ul este prezent. Aceste lucrări vin în urma implementării unor proiecte derulate pe tot parcursul anului școlar – «Spune STOP violenței!» și «Să spunem NU abandonului școlar!». Tot semestrul consilierii fac activități cu ei, sunt implicați și diriginții, iar concursul este ca un feed-back pe care noi îl așteptăm din partea elevilor. Se fac activități la clasă, iar în urma activităților la clasă copiii care își fac curaj merg la consiliere individuală și vorbesc despre violență, este un fel de a-i face să se destăinuie, să se deschidă, să meargă la consiliere. Printre lucrările trimise în concurs sunt și lucrări realizate în timpul ședințelor de terapie, pentru că aceasta este și o formă de exteriorizare a emoțiilor acestor copii“, a declarat psih. Stroiuleasa. Cu același scop, CJRAE Olt organizează anual un alt concurs, cu tema „Mesaj către părintele meu“. Deși a fost inițial gândit pentru copiii cu părinții plecați în străinătate, proiectul a luat o amploare deosebită, mesajele venite de la copii, cu sutele la fiecare ediție, atât de la cei care își văd părinții foarte rar, cât și de la copiii care nu se mai bucură de atenția celor mai dragi persoane din viața lor din alte motive, fiind interpretate de psihologi ca adevărate strigăte de ajutor și constituind, în multe cazuri, punctul de pornire pentru consilierea individuală a copiilor.

ADEVĂRUL: Pompierii lansează o nouă provocare elevilor din școli și licee: Etapa județeană a concursului „Cu viața mea apăr viața!”/ Ionela Stănilă

Inspectoratul pentru Situații de Urgență „Barbu Știrbei” al județului Călărași organizează pe 22 mai, începând cu ora 09.30, în incinta unității etapa județeană a concursului „Cu viața mea apăr viața” – ediția 2019.

Concursul cu tematică de protecție civilă are caracter educativ, tehnico-aplicativ și sportiv și se organizează anual cu elevii din școli generale și licee, fiind compus din trei probe, care urmăresc atât cunoașterea actelor normative privind activitatea de protecție civilă și formarea deprinderilor practice pentru acordarea primului ajutor, modul de comportare al elevilor în cazul producerii unor situații de urgență, cât și cunoașterea modului de folosire a mijloacelor de protecție individuală.

Concursul presupune parcurgerea a trei probe distincte: o probă teoretică (scrisă - text grilă cu 15 întrebări) și două practice: transportul asistat al unei persoane accidentate, așezată pe targă, pe distanța de 50 de metri, care presupune și trecerea peste un obstacol (gard); iar cea de-a doua probă practică presupune deplasarea unui concurent cu masca pe figură (cu vizorul obturat) într-un raion contaminat și cu obstacole, care este dirijat de un coechipier. La această etapă vor participa elevi din liceele și școlile generale din tot județul Călărași.

Concursul reprezintă o activitate extrașcolară de pregătire a elevilor din învățământul gimnazial și liceal și se organizează pentru dezvoltarea capacității de percepție a protecției civile ca ansamblu de activități cu caracter exclusiv umanitar, cunoașterea factorilor de risc la care este expusă comunitatea din care fac parte, dar și adoptarea comportamentului adecvat și cunoașterea modului de acțiune în cazul iminenței producerii sau al apariției unei situații de urgență.

CURIERUL NAȚIONAL: Starea economiei și starea educației se influențează reciproc/ Florin Antonescu

Mai bine de trei sferturi dintre cetățenii țării, reprezentați printr-un eșantion de cercetare sociologică, apreciază că educația națională se află în stare rea și foarte rea. Aproape în aceeași proporție, se declară îngrijorați de situația economiei. Educația și economia merg mână-n mână și se susțin una pe alta; sau mai degrabă nu, în condițiile date și în perspectivă. Sistemul educațional nu poate să se dezvolte fără suport economic, iar economia nu are cum să țină pasul cu lumea cunoașterii fără să primească resursă calificată din școală.

Starea economiei naționale și starea sistemului educațional sunt văzute prost în aceeași mare măsură, conform datelor la zi (aprilie-mai) furnizate de sondajul de opinie publică la nivel național realizat de compania privată de cercetări sociale și de marketing INSCOP Research, la comanda Laboratorului de Analiză a Războiului Informațional și Comunicare Strategică (LARICS) din cadrul Institutului de Științe Politice și Relații Internaționale „Ion I. C. Brătianu” al Academiei Române, sondaj generator de discuții în ultima vreme din perspectiva suportului instituțional, nu a garanției științifice.

Situația economică a României este considerată rea și foarte rea de 76% dintre participanții la sondaj (59,4% o apreciază drept rea, 16,6%, drept foarte rea). Situația din educația românească este văzută ca rea și foarte rea în proporție de 78,3% (rea – 57%, foarte rea – 21,3%). Economia și educația de la noi sunt apreciate drept bune și foarte bune, practic, în doze egale, modeste: situație foarte bună – 1,9% economia, 2,2% educația, situație bună – 17,4% economia, 16,7% educația. În aceeași termenii ai raportului dintre bine și rău este apreciată situația sistemului de sănătate. Pe acest fond, starea de siguranță a oamenilor pare mai degrabă reținută ca percepție integratoare, din moment ce este considerată bună și foarte bună în proporție de 54,3% – cea personală și a familiei și de 51% – cea a țării. Cu sugestie de perspectivă, starea economiei naționale se regăsește între motivele de îngrijorare privind situația României pentru 70,6% dintre cei chestionați. Pe fondul unei economii slabe și al unei educații precare, nu este surprinzător că siguranța și viitorul sunt privite cu teamă.

Dincolo de termenii cercetării sociologice, se află căutările pentru redresare și evoluție. Pe aceleași coordonate ale interdependenței, economia și educația dau semne de conlucrare, cu ținte mai mult sau mai puțin îndepărtate de momentul actual. Greu, problematic și frecvent îndoielnic se arată modul de realizare. Sistemul educațional este lansat într-o reconstrucție dorită ca vizionară (i se spune „viziune sistemică”) și unificatoare (se numește „Educația ne unește”), dar care se bazează pe o concepție vehiculată și acum douăzeci și ceva de ani, aceea a învățământului primar cu durata de șase ani (de la clasa I la a VI-a) și a clasei a IX-a incluse în gimnaziu. Cu trimitere la impactul reformei educației asupra evoluției economice, se poate prevedea ușor ce consecințe va avea (dacă se va aplica) restricționarea accesului la studii superioare în funcție de tipul liceului absolvit și al bacalaureatului aferent, la rândul lor dirijate pe anumite rute. În plină dezbatere a viitorului în acest sens, la zi admiterea la nivel superior de educație, cu deschidere măcar spre tentativă dacă nu spre carieră profesională, este marcată de incertitudine și confuzie asupra informației privind oferta oficializată, precum și asupra reperelor calendaristice. Din același context al dezbaterii privind perspectiva sistemului educațional, ridică semne de întrebare felul în care va putea să fie susținută o economie bazată pe cunoaștere de către un învățământ dinspre care pornesc nemulțumiri față de preconizata cerință a parcurgerii periodice de către cadrele didactice a unei perfecționări profesionale în universități. O speranță că totuși cunoașterea, știința de carte, nu înseamnă sperietoare este dată de prezența pentru prima oară a Academiei Române în topul încrederii populației în instituții, conform aceleiași cercetări prin sondaj de opinie publică, în imediata apropiere a Armatei și Bisericii.

REPUBLICA: Am 35 de ani, fac ce-mi doresc din copilărie (IT) și am venituri care mă plasează în primii 10.000 din țară. Am ajuns aici refuzând educația formală. Povestea unui informatician pierdut prin reformele educației/Răzvan Corneliu Vilt

Am 35 de ani, fac ce-mi doresc din copilărie (IT) și am venituri care mă plasează în primii 10.000 din țară. Am ajuns aici refuzând educația formală.

Am citit articolul Ralucăi Ion într-o vineri dimineață, când mi-a sărit prin feed-ul de Facebook, și apoi nu m-am putut opri din scris. Este prima oară când povestesc aceste lucruri într-un mediu public, este

și prima oară când am făcut o redare cronologică a amintirilor mele din ciclul educațional și am devenit brusc furios. Dar nu furios pe experiența mea, cu care m-am împăcat, ci pe experiența generației curente. Sunt cicatrici pe care le port și care nu ar mai trebui purtate și de generația actualmente în bănci.

Am scris un comentariu interminabil, întârziem la muncă, dar nu mă puteam opri din scris. Iar varianta editată a acelui comentariu a ajuns articolul de mai jos. Cei care mă cunosc s-ar putea să fie șocați să afle că am chiulit sau că am renunțat la facultate, și am decis să explic de ce. Nu recomand traseul meu, are mult mai multe șanse de eșec decât de succes. Nu sunt supărat pe trecut, dar sunt vigilent cu prezentul, pentru că am impresia că nimic fundamental nu s-a schimbat. Eu cred că am avut noroc, dar mulți alții se vor pierde pe acest drum neneșeser de anevoios. Iar dintre cei care se pierd, unii ar fi putut fi viitorii miliardari ai aceste țări.

1 - Școala primară

În ciclul primar eram considerat brânză bună în burduf de câine. Aveam trei colege care erau mai bune decât mine. Pentru mine acest lucru era OK, dar pentru cei din jurul meu nu era. Iar asta a făcut ca, undeva prin clasa a patra, să simt deja oboseală de la critica continuă.

La compunere, eram aparent cel mai bun din clasă. Deși erau scurte, aveau o oarecare cursivitate și erau închegate. Pentru mine erau foarte dificile, pierdeam jumate de zi sâmbăta să mă apuc să le scriu. Odată ce începeam nu mă mai opream, dar nu reușeam să intru în acea zonă spirituală. La una dintre compuneri am folosit expresia “nu mai pofti atâta, că ți se apleacă”. O expresie comună pe care o auzisem de multe ori prin casă, fiind folosită cu mult amuzament de tata. Învățătoarea era revoltată, a chemat-o pe mama la școală. Colegii, pe modelul învățătoarei, au fost și ei revoltați. Eram cel mai bun la compunere după spusele învățătoarei, dar nu aveam voie să folosesc expresii de genul acesta. Ce era greșit? Era o înjurătură? Investisem o zi întreagă în acele două pagini și nu avusesem voie să ies în spatele blocului să mă joc. Până în momentul acela eram obișnuit să fiu certat sau criticat pe greșeli, dar aici, deși mi-a fost explicat de nenumărate ori că greșisem, nu puteam identifica greșeala. Să fiu certat în fața întregii clase pentru acea “libertate artistică” a fost, cumva, una din primele traume, cum aveau să fie numite ele mai târziu.

2 - Gimnaziul

În gimnaziu deja au apărut înclinațiile: eram bun la fizică, biologie, geografie, muzică și desen și aveam în privat o fascinație pentru informatică, dar nu pentru HC-urile de la școală. La desen și muzică erau alții mai buni, dar nu mă deranja acest lucru. Drama era la limba Română. Gramatica era dificilă, iar literatura nu mă atrăgea. Eram visător, citeam Isaac Asimov, Jules Verne, Karl May și nu mă puteai scoate din colecția tatălui meu de Science&Vie, colecție care avea aceeași vârstă cu mine. Doamna profesor prefera să mă penalizeze pentru asta. Asimov, cel ce a scris peste 500 de publicații, era un gunoi pentru ea, nu era literatură adevărată. Automat și gramatica a avut de suferit, deși ar fi putut să-mi placă. Era tehnică, iar eu aveam premisele abstractizării noțiunilor gramaticale fiind de la o vârstă foarte fragedă vorbitor de limba engleză. Ani mai târziu am descoperit că înțelegi mult mai ușor conceptele gramaticale dacă vorbești cel puțin o limbă străină neînrudită, la nivel intuitiv fiind formate deja legăturile și abstracțiile necesare.

În clasa a șasea am descoperit că pot chiuli de la ore. Devenisem introvertit în urma traumelor prin care am trecut la limba română. Încă nu apăruseră internet café-urile, iar chiulitul era într-o sală mică și nefolosită a școlii noastre, uitată la ultimul etaj al corpului vechi. Acolo scoteam caietul de desen și mâzgăleam. Nu cred că aveam un talent real, dar mă relaxa. Nu eram nici slab, deja începeam un desen prin schițarea axelor de perspectivă și de orizont. Nu-mi ieșeau formele organice de niciun fel, precum flori sau siluete de om, dar desenam foarte ușor clădirile.

După ce am terminat clasa a șaptea, fratele meu a dorit să se mute la altă școală, la câteva sute de metri de casă, ca să fie coleg cu vecinii de bloc. Directorul școlii mele a legat mutarea lui de a mea. Practic, m-a dat afară din școală. Nu dorea elevi problematici. Dacă până acum am fost umilit de d-na profesor de Română, acum ajungeam să fiu și alungat. Mă simțeam inadecvat și nu aveam soluție. Școala îmi producea frică și dispreț. Eram mediocru la note (medie de 8, exceptând materiile care-mi plăceau), iar în clasa a șaptea am avut cam 80 de absente nemotivate. Nu era un capăt de lume, dar indica probleme pe viitor.

Ajung în ultimul an al ciclului gimnazial în școala VA. Sunt luat în primire de directorul de acolo: “am vorbit cu G. (directorul școlii din care veneam). Mi-a zis ce japiță ești. Să nu te vād”. Dar asta nu era o

problemă, dezvoltasem deja un obraz gros, iar procesul meu de transformare în "rebel"/"golan" era aproape desăvârșit. Parcul era fix vis-a-vis de școală și avea și o mică cârciumă la baza scării.

Fizica, o materie care-mi plăcea, a devenit brusc un coșmar. O aveam profesor pe domnișoara P. O domnișoară pe la 55 de ani, care arăta de 75. Mă ridică în picioare să mă asculte și pur și simplu mă blocam. Repetasem acasă, repetasem cu colegii și chiar știam materia. O știu și azi. La un moment dat, se ridică colegii și îi explică că au repetat ei cu mine și garantează că eu știu materia. Eu eram complet paralizat. Era frig în școală, fiind clădire nouă, tocmai terminată, iar încălzirea mergea prost sau de loc. Aveam senzația că-mi îngheață lacrimile pe obraji când mă ridică. După 20 de minute: "stai jos, doi". Corigență în an terminal, când am capacitatea? Nasol. Am fost trecut fix pentru că eram an terminal. Primul colac de salvare.

Rezultatul net era că nu mai aveam pic de respect pentru profesori. Frică? Poate, dar și aia dispărea pe zi ce trece. Dacă în clasele primare eram fascinat de ei și realmente sorbeam informațiile oferite, 4 ani mai târziu dormeam pe bancă sau chiuleam. În doar 4 ani băiatul cu cele mai bune note din cea mai bună clasă a unei școli de top din București s-a transformat într-un chiulangiu nesimțit și uneori mincinos. Minciuna este o abilitate pe care o dezvoltăm din nevoia de a te proteja, dar de la un anumit punct ajungi să o folosești gratuit, chiar și când nu este necesară.

3 - Liceul pe scurt

A venit admiterea la liceu. Cumva trăgeam instinctiv către informatică. Tudor Vianu a fost peste media mea. Nu cu mult, cred că o jumătate de punct sau cu un punct, dar peste. Am ajuns, printr-un efort financiar al alor mei la ICHB, liceu privat. Le era dificil, amândoi lucrau la stat, iar în 1999 asta însemna că cei \$1500 de dolari erau o cheltuială grea pentru bugetul nostru. Deja am primit al doilea colac de salvare.

Sunt multe de spus despre relația mea de rebel cu Liceul Internațional de Informatică București, dar ca rezumat: după 16 ani de la absolvire, încă îmi am mare parte din profesori pe Facebook și mă văd cu ei cel puțin o dată pe an. Când i-am cunoscut, erau mai tineri decât sunt eu acum. Eu eram un jegos mic. Cumva au început din nou să-mi placă fizica predată de Ahmet Aki, informatica predată de Ali Yuksel și biologia predată de Tunay Tuncer, exact așa cum ar fi trebuit, conform înclinațiilor mele. La sfârșitul ciclului liceal, nu am avut note spectaculoase, dar în 4 ani nu puteai face 8. Apoi, spiritul meu era tot golănesc, oarecum în ton și cu vremurile respective și cu vârsta adolescenței. Redescoperisem însă plăcerea de a studia și nu îmi mai era frică sau silă de școală. Nu insist pe liceu, acesta fiind o altă poveste, una fericită, dar de reținut este că pe fiecare dintre acești profesori îi consider parte din familie.

Vine bacalaureatul, îl dau la alt liceu, pentru că noi nu eram încă acreditați. Sunt spectaculos de slab la Română, OK la Matematică, excelent la Geografie și, pentru că am rămas fără timp după ce am încercat să rezolv ambele grile de subiecte (din motive evidente), doar OK la informatică. Se afișează rezultatele și rămân perplex: am greșit aparent o întrebare la Geografie, compar grila. Am greșit la întrebarea "Dobrogea este cunoscută ca deșertul României datorită precipitațiilor de:

- A) <400l/mp
- B) 400-450l/mp
- C) 450-500l/mp
- D) >500l/mp"

Răspunsul la această întrebare nu-l știam, dar logica mea a spus că răspunsul corect este (A). Scot manualul și caut. Aveam manual verde/albastru Humanitas. Găsesc în două locuri confirmarea că ar fi răspunsul corect. Mă duc la comisie și le arăt manualul. Ei spun că grila zice (B) și să mă adresez ISMB. Mă duc la ISMB și sunt trimis la MEN, să vorbesc cu Preoteasa. Ajung pe General Berthelot și de la telefonul obosit de la poartă încep conversația cu Liliana Preoteasa. Conversația se termină prin: "Și ce? Doar pentru tine vrei să schimb grila la nivel național?". Normal că doream, mă simțeam nedreptățit. Aparent nimeni nu se obosise să compare grila cu manualele alternative. Mă duc la Prima TV, unde mama mi-a zis să vorbesc cu jurnalista Theodora Massini, care urmărea bacalaureatul.

Nu m-au deranjat rezultatele la celelalte materii, nici măcar la materia mea forte, informatica, unde știam de 10, dar nu am avut timp să fac de 10, pentru că mi-am ajutat colegii cu cealaltă grilă. Voiam ca nota să reflecte exact ce am scris pe hârtia aia. La Prima, Teo sună purtătorul de cuvânt al MEN și, amabil, îl întreabă cum a decurs ziua. El spune că totul a mers perfect. Teo menționează că ar fi fost

probleme la Geografie, lucru negat de purtătorul de cuvânt. Brusc, Teo începe să urle la el: "te joci cu viitorul copiilor ăstora? Am în fața mea subiectele, grila și manualul." A doua zi se recorectează toate lucrările și iau nota meritată la Geografie. Pentru mine, asta a valorat mai mult decât orice altceva. Merți, Teo!

4 - Facultatea

Anul este 2003, trece bac-ul și mă înscriu la Politehnică la FILS. La momentul respectiv FILS suna avangardist: intersecția dintre Automatică/Calculatoare și Electronică/Telecomunicații cu predare în engleză. Părea definiția viitorului în IT. Nu aș fi intrat la Automatică sau la Electronică cu media mea de bac, dar nici nu mă atrăgeau. FILS era viitorul.

Semestrul 1: eram aruncați între Victoriei, Polizu și "Groapă". Era obositor. Profesorul F., după ce întârzie 30 de minute la curs, mă găsește dormind și îmi promite profetic că nu o să trec vreodată la el. Instantaneu, traumele ciclului gimnazial reapar. Oricum eram deja panicat de faptul că ciclul liceal pe curricula de stat nu te pregătește pentru cea de facultate. Trecem prin primele parțiale, colegii din jur sunt împărțiți în câteva categorii:

A) 3-4 care chiar învățau și înțelegeau. Cum, nu știu.

B) cei care îngrășau porcul în ajun. În seara premergătoare reușeau să "tocească" pentru un 4,50.

C) cei care făceau copiuțe.

D) cei care nu puteau sau nu încercau

Eu eram desigur în categoria D). La mine nu mergea A), pentru ca nu am fost de 10+ în liceu și realmente nu se făceau legăturile corecte. UPB avea niște așteptări nerealiste de la elevi. Materiile abstracte erau abordabile doar de către cei care puteau lua oricând 10 la bacalaureat la matematică. Nu mergeau variantele B sau C pentru că nu am fost capabil niciodată să fac așa ceva, oricât încercam. Îmi pierdeam foarte rapid concentrarea și nu mergea tocitul pe ultima sută de metri. Oricum aveam 40 de ore de cursuri/laboratoare/seminarii și ar mai fi trebuit să mai bag încă 20 de ore ca să fiu în categoria A, iar eu nu eram dispus să aloc 60 de ore pe săptămână. Singura variantă prin care puteam să înțeleg materia erau cursurile de la OpenCourseWare ale MIT, care tocmai apăruseră pe internet, doar că nu prea se pupau pe materia noastră.

O ard prin facultate trei ani de zile, la sfârșitul cărora termin echivalentul unuia și jumătate. Între timp, însă, încep să fiu remarcat la muncă. Cumva ajung să-mi petrec verile la sediul din San Jose, California, al companiei la care lucrez și încep să interacționez cu oameni din Yahoo (în 2004 erau ceva), SAS Institute, Roxio, Adobe etc. Realizez că nu sunt ultimul prost. De fapt, în ziua lansării Yahoo! Messenger 7, descopăr că sunt mai inteligent decât oricare din dezvoltatorii din echipa de Messenger. De asemenea, îmi dau seama că nu-mi place SUA. Dacă Yahoo are ingineri atât de slabi (comparativ cu un tânăr de 20 de ani, căruia aparent nu i-a plăcut cartea), iar restul sunt manageri mult mai interesați de politică internă și de avansare decât de rezultatele companiei, SUA garantat nu e de mine. Agresivitatea lor gratuită între colegi m-a șocat și nu era doar la Yahoo!, era endemică culturii corporatiste americane.

Mă întorc în țară la sfârșit de restanțe și încerc să văd dacă se poate aranja ceva. Mi se răspunde că nici pentru \$5000 nu se poate rezolva așa ceva. Adică secretara îmi cerea \$5000 șpagă. Făcusem puțin mai mult de atât în SUA, dar nu rămăsesem decât cu \$3000 după ce mi-am luat un laptop și încă câteva jucării. Oricum nu eram dispus să dau acei bani, chiar dacă-i aveam. Probabil că la o mică tocmeală am fi ajuns la \$3000, dar erau ai mei, nu ai ei. Cumva, acum mult mai sigur pe propriile puteri, renunț la FILS.

Prin 2009, la insistențele tatălui meu, un om cu foarte mult respect pentru educație, dar cu o viziune mult prea optimistă asupra calității și valorii educației românești, mă înscriu la o fabrică de diplome. De-aia de te duci să cumperi cartea profesorului cu 50 de lei în examenul de restanță și treci, pentru că răspunsul la toate întrebările din examen e câte un nume de capitol din cartea lui. Ajungem la momentul 2011, aveam la activ ani întregi petrecuți în afara țării în interes de serviciu și cunoscusem doctoranzi și doctori adevărați, oameni incredibili cu care puteam vorbi zile și nopți despre orice. Titlurile academice în Germania și Olanda reprezentau practic o garanție a unei persoane fascinante, în timp ce la noi profesorii universitari erau niște oameni care nu-mi puteau câștiga admirația într-o conversație indiferent de circumstanțe. Cel mai vechi și mai bun dintre prietenii mei ajunge pe un traseu academic care-l duce la doctorat. Văd, când îl vizitez la TU Delft, Olanda, ce înseamnă cu adevărat Ingineria Limbajelor de Programare, ca subiect de studii și ce înseamnă doctoratul acolo.

Cam pe atunci decid să abandonez fabrica de diplome, deși mă costa cam €450/an taxa și 700RON pe an cumpărutul de cărți. Sumele astea nu mai reprezentau ceva semnificativ pentru mine prin 2010, dar eram deranjat de ipocrizia aceasta. Mai bine studii medii decât fals doctorand.

Concluzii

Ulterior am aflat că dificultatea mea de a mă concentra pe un subiect care nu mă fascina putea să fie o formă ușoară de ADHD și s-ar fi tratat. Alții mi-au zis că ar putea fi o formă ușoară de autism. Eu cred, de fapt, că este rezultatul relației defectuoase între pedagog și elev, și al descurajării constante: laudele erau puține, rare și tot timpul aveau un “dar” după ele, Notele nu mă motivau deloc, pentru că eu căutam apreciere sinceră.

Oricare dintre aceste ipoteze ar fi fost, sistemul ar fi trebuit să fie pregătit să se descurce și cu unii puțin mai dificili, cum eram eu la început. Mă uit la “copiii de azi”, tot mai mulți dintre ei sunt așa cum eram eu. Și riscă să alunece foarte ușor din copii “puțin mai dificili” în “copii problemă”

Cu urcușuri și coborâșuri, am ajuns foarte bine. Nu mai sunt introvertit. Am acceptat cine sunt și-mi merge bine. În ultimii ei ani printre noi, mama m-a susținut foarte mult și era foarte mândră de traseul meu, chiar dacă non-conformist, iar asta m-a făcut să-mi recâștig încrederea. Încrederea în sine este fundamental necesară succesului. „Dacă eram încurajat în loc să fiu criticat, unde aș fi ajuns acum? Dacă accepta d-na N. (profesorul de Română) să mă învețe bazele unui comentariu literar pe o carte care să o fi citit cu plăcere, oare ajungeam de 10 la limba română? Nu voi afla. Dar ce știu sigur este că viitoarea generație Vilt va avea o experiență educațională net superioară. De ce? Pentru că știu unde am fost eu înșelat, iar copiii mei nu vor pica în aceeași plasă”

Drumul prin educație ar trebui să fie altul. Mă pierd cu orele în ziua de azi citind mecanică și termodinamică pentru pasiunea mea automobilistică, am o sete reală de cunoștințe, uneori la nivel academic. La IT, am demonstrat că sunt bun. Am demonstrat și în anumite segmente din zona de energie că sunt foarte bun. Mă amuză și azi când inginerii de la Electrica mă strigă “d-nul inginer Vilt”, iar eu întorc capul să mă uit după tata. Dacă eram încurajat în loc să fiu criticat, unde aș fi ajuns acum? Dacă accepta d-na N. (profesorul de Română) să mă învețe bazele unui comentariu literar pe o carte care să o fi citit cu plăcere, oare ajungeam de 10 la limba română? Nu voi afla. Dar ce știu sigur este că viitoarea generație Vilt va avea o experiență educațională net superioară. De ce? Pentru că știu unde am fost eu înșelat, iar copiii mei nu vor pica în aceeași plasă. Pentru viitorii mei copii sunt odihnit, inteligent, pregătit, cu suficiente resurse și dispus să iau la piept tot sistemul educațional, dacă va fi cazul. Asta este promisiunea mea.

În urma comentariului excesiv de lung de pe Facebook care a generat acest mic articol, m-a contactat cea care m-a angajat la precedentul loc de muncă. Ea acum trece prin drama educației copiilor și înțelege foarte bine tot ce am povestit, deși la momentul angajării mă privea probabil destul de sceptic, considerând lipsa studiilor superioare. Mi-au scris foști colegi din generală, care au amintiri asemănătoare și despre generală și despre liceu și îmi doresc să scrie și alții. Să-și aducă aminte părinții de azi unde i-a înșelat educația, unde i-a ajutat și să se lupte să corecteze acest sistem anemic.

În încheiere, doresc să mulțumesc acelor profesori excepție din ciclurile primare care mi-au trezit pasiunea pentru muzică, desen, fizică, geografie și lucru mecanic/tehnologie. Cei din liceu știu deja cât de recunoscător le sunt, deși eu știu câte zile fripte le-am făcut.

ȘCOALA 9: Ce spun testele PISA despre calitatea școlii din România?/Gabriel Bădescu

Rezultatele testelor PISA ar putea fi un catalizator pentru reformă autentică. Dacă decidenții ar ține cont de ele când fac reformă.

- Datele PISA din România au fost până acum analizate puțin, iar relevanța lor pentru schimbările de politici educaționale a fost neînsemnată.
- La ultima ediție, în 2015, scorurile medii au plasat România pe locul 44, la un nivel similar cu cel al următoarelor țări: Emiratele Arabe Unite, Uruguay, Cipru, Moldova, Albania și Turcia, sub toate țările Uniunii Europene.
- Pe lângă numărul mare de analfabeți funcțional, avem foarte puțini elevi excepționali: doar 4%, în comparație cu 20% în Estonia, 16% în Polonia, 14% în Cehia.
- În alte țări, rezultatele au fost folosite la amplificarea dezbatelor despre ce înseamnă o educație de calitate și care sunt mijloacele potrivite pentru a o îmbunătăți.

- La noi, sunt discreditate și de ministrul educației, și de lideri informali din educație.
- Este necesar ca Guvernul să susțină includerea României în mai multe studii educaționale comparate decât cele din prezent.
- Este important ca statul român să susțină cercetarea pentru politici, inclusiv a celei educaționale, printr-o finanțare consistentă, constantă și acordată meritocratic, cât și prin întărirea unor practici de fundamenta politicile pe date și cercetări.

Cu peste patru secole în urmă, în jurul anului 1570, ordinul călugăresc iezuit a început organizarea unor comunități în rândul populației indigene din America Latină, pe teritoriul de azi al Argentinei, Braziliei și Paraguay. În cele peste 30 de așezări din America Latină, localnicii au fost învățați de iezuiți să scrie și să citească în spaniolă, fapt cu totul remarcabil în contextul epocii, când în Europa de Vest mai puțin de 10% dintre adulți știau să citească. În plus, iezuiții au predat noțiuni de aritmetică, de prelucrare a metalelor și de broderie. Ulterior, în 1767, toate misiunile iezuite din Imperiu au fost închise la ordinul regelui Carlos III al Spaniei. Un studiu recent arată un fapt cu totul remarcabil: în prezent, adică la 250 de ani după plecarea iezuiților, oamenii care locuiesc în apropierea fostelor lor misiuni au în medie cu 10-15 ani de educație în plus și venituri cu 10% mai mari decât locuitorii unor așezări similare dar fără misiuni.

Efecte de durată ale accesului la educație sunt puse în evidență și de un studiu istoric comparat, incluzând 78 de țări, publicat de Bo Rothstein și Eric Uslaner în 2016. Cei doi autori susțin în mod convingător că nivelul corupției în prezent este prezis într-o măsură importantă de măsura în care cetățenii aveau acces la educație în a doua jumătate a secolului XIX, mai mult chiar decât nivelurile de dezvoltare economică și democratică din trecut: țările care aveau proporții reduse din populație cu școală tind să aibă nivele de corupție ridicate în prezent.

Cele două studii sunt parte a unei serii de cercetări care susțin o idee importantă: școala contează, iar efectele educației la nivelul unei comunități sau societăți sunt de durată, observabile timp de decenii sau chiar de secole.

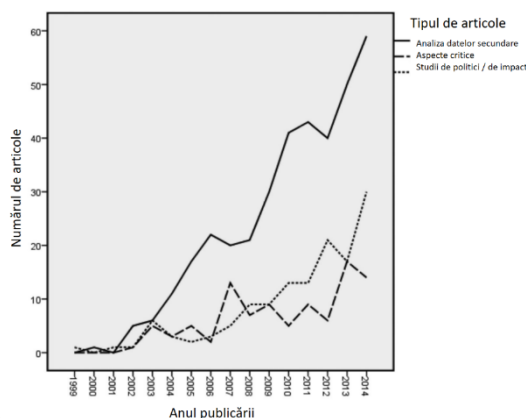
În același timp, educația școlară are un efect direct și imediat asupra cetățenilor, fiind un mijloc important de dezvoltare personală. Numărul de ani de școală influențează pozitiv la nivel individual atât nivelul de bunăstare, de sănătate și durata vieții, cât și atitudinile și comportamentele pro-democratice.

Analizele din acest volum* pornesc de la două premise dezbătute intens și cu o susținere tot mai largă în literatura de specialitate. Prima este aceea că educația școlară are un rol major în dezvoltarea societății, atât în ceea ce privește bunăstarea cetățenilor cât și calitatea guvernării democratice. A doua premisă este că rolul școlii în societate poate fi înțeles doar punând accentul atât pe cantitatea de educație cât și pe calitatea ei. Una dintre urmările acestei poziții a fost dezvoltarea unor instrumente tot mai sofisticate de estimare a calității învățării, și aplicarea lor în contexte comparate internaționale. Între aceste cercetări, Programul pentru Evaluarea Internațională a Studenților (PISA), este de departe cel mai vizibil. Spre deosebire de alte studii comparate realizate pe o scară largă, PISA își propune să realizeze evaluarea pregătirii elevilor de 15 ani pentru viața adultă într-un mod care este independent de curricula școlară națională, precum și de contextul cultural al fiecărei societăți. PISA a fost dezvoltat și lansat de către Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD) în 2000, iar de atunci datele au fost culese o dată la fiecare trei ani, folosind instrumente care permit nu doar comparații între țări, ci și în timp. PISA este un studiu care de la o ediție la alta și-a extins aria de cuprindere, numărul de sisteme educaționale incluse crescând de la 43 la 79 la ultima culegere de date, în 2018. În același timp, instrumentele aplicate cuprind progresiv tot mai multe aspecte care surprind calitatea educației și determinanții posibili.

PISA a avut un efect substanțial asupra politicilor educaționale într-o mare parte a țărilor cuprinse în studiu. O parte dintre aceste societăți au trecut printr-un „șoc PISA” după prima participare, atunci când pozițiile în clasament s-au dovedit a fi sub așteptări. Urmarea a fost amplificarea dezbaterilor despre ce înseamnă o educație de calitate și care sunt mijloacele potrivite pentru a o îmbunătăți. Un câștig important este că analizele ce folosesc date PISA au făcut vizibile probleme de echitate în cadrul școlii ce nu fuseseră observate până atunci. Statusul socio-economic al elevilor, dotările școlilor, tipul de localitate în care se află școala, formele de proprietate și de administrare a școlii, limba de predare, nivelul de pregătire al profesorilor, sunt doar câteva dintre determinanții performanțelor școlare analizați, cu efecte diferite de la o țară la alta.

Acest volum pornește de la observația că datele PISA din România au fost până acum analizate puțin, iar relevanța lor pentru schimbările de politici educaționale a fost neînsemnată. Centrul Național de Evaluare și Examinare (CNEE), aflat în subordinea Ministerului Educației, a administrat culegerea datelor în România și a avut între atribuții analiza lor. Rapoartele de pe site-ul CNEE (www.rocnee.eu) cuprind sute de pagini cu analize descriptive ale răspunsurilor, însă concluziile care privesc sistemul educațional se reduc la câteva paragrafe. Este foarte puțin în comparație cu analizele produse de organizațiile similare din alte țări. În context internațional, numărul de publicații academice care utilizează datele PISA este într-o creștere tot mai rapidă, inclusiv a celor care realizează analize de politici și studii de impact (Figura 1). Conform unei evaluări realizate de către Leonidas Kyriakides la finalul anului 2016, mai mult de 40% dintre articolele având date PISA au fost publicate după 2013. Studiul său arată și faptul că analizele PISA au fost concentrate inițial într-un număr mic de țări, doar 10 în perioada 2000-2003, însă acesta a trecut de 50 în prezent.

Figura 1. Evoluția în timp a numărului de articole academice care utilizează date PISA, în funcție de tipul de articol

Sursa: Hopfenbeck & al. (2017)

Creșterile rapide de vizibilitate și de impact ale PISA au fost însoțite și de discursuri critice, centrate în jurul a trei argumente principale. Astfel, unii autori afirmă că ierarhizarea țărilor în urma scorurilor medii ale testării are efecte negative asupra sistemelor educaționale, stimulându-le să pună accent asupra aspectelor care pot fi măsurate prin instrumentele PISA, în detrimentul unor teme mai greu de măsurat, dar la fel de importante pentru elevi și pentru societățile din care provin. În plus, sunt țări în care elevii sunt antrenați pe durata școlii pentru testarea PISA, fapt care dăunează învățării și introduce distorsiuni în rezultatele aplicării oficiale a testului. Al doilea argument este cel al colaborării prea strânse dintre OECD și firme globale specializate în educație. Una dintre consecințele acestei colaborări este că elaborarea instrumentelor PISA, aplicarea lor și interpretarea datelor nu sunt complet transparente. De asemenea, apar conflicte de interese, datorită faptului că aceleași firme obțin profit din vânzarea de documentații de antrenament. În al treilea rând, unii experți afirmă că în elaborarea chestionarelor, aplicarea lor, realizarea de eșantioane și interpretarea datelor sunt o serie de probleme tehnice. Criticile au avut un efect notabil asupra instrumentelor folosite precum și a modului de interpretare a datelor. Astfel, merită observat că în 2015, în plus față de evaluarea abilităților și cunoștințelor de matematică, citire și științe, PISA a cuprins un modul opțional de literație financiară ce a fost aplicat în 15 sisteme educaționale, precum și un modul opțional de evaluare a abilităților de colaborare, aplicat în 51 de sisteme educaționale. Începând cu 2018, PISA a cuprins și un modul de „competențe globale”. Din păcate, România nu a aplicat niciunul dintre modulele noi. Mai mult, România este una dintre cele câteva țări care nu au folosit aplicarea instrumentelor pe computer, ci în forma clasică, pe hârtie, fapt care reduce din precizia unor rezultate.

Ce știm despre România din analizele comparate ale datelor PISA aplicate până în prezent?

La ultima aplicare, în 2015, scorurile medii au plasat România pe locul 44, la un nivel similar cu cel al următoarelor țări: Emiratele Arabe Unite, Uruguay, Cipru, Moldova, Albania și Turcia, sub toate țările Uniunii Europene (inclusiv Bulgaria, cu care ne aflăm la egalitate în 2012). Rezultatele obținute de elevii români la Citire, Matematică și Științe au avut variații mici în timp (Figura 2).

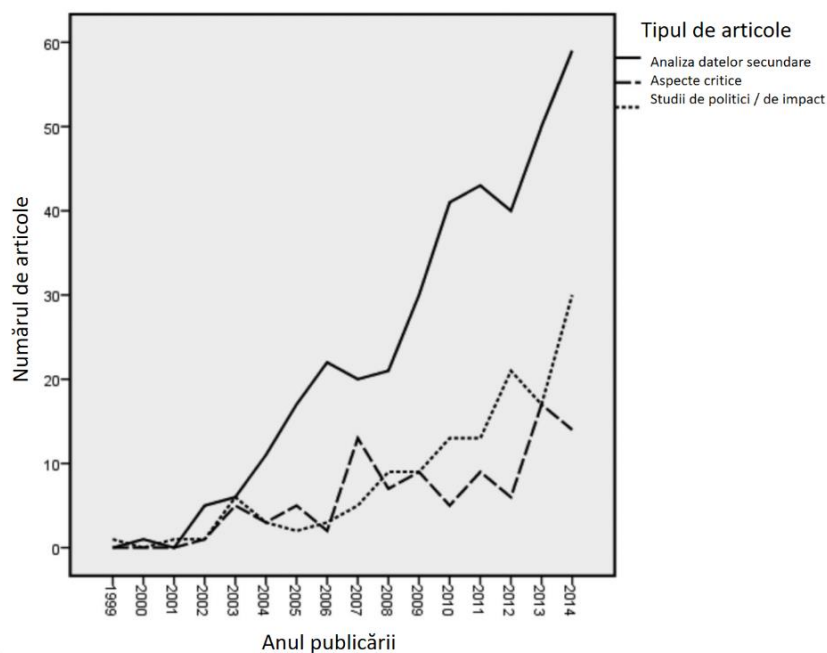

Figura 2. Scoruri medii pentru Citire, Matematică și Științe, în sondajele PISA aplicate în România în 2002, 2006, 2009, 2012 și 2015.

Sursa: Analiza proprie

Este mult, este puțin, sau este un rezultat în mare măsură așteptat dacă ținem cont de determinanții rezultatelor PISA, așa cum au fost identificați în studiile comparate de până acum, precum și de modul în care România este descrisă de aceștia? Relația dintre scorul mediu la PISA în 2015 și produsul intern brut per capita pentru țările cuprinse în studiu, reprezentată în Figura 3, indică o corelație strânsă, iar în cazul României un rezultat la PISA apropiat de cel prezis de valoarea indicatorului de dezvoltare economică. O citire posibilă ar fi că rezultatele elevilor români nu sunt surprinzătoare pentru o societate cu nivelul de dezvoltare al României. Cu alte cuvinte, rezultatele vor fi mai bune atunci când societatea va fi mai bogată. Ar fi însă o interpretare superficială, care nu ține cont de faptul că nivelul educației școlare este atât efect cât și cauză a dezvoltării economice. Astfel, o altă concluzie posibilă, susținută de analizele care țin cont și de evoluțiile în timp ale indicatorilor, este că dezvoltarea României este frânată în prezent de nivelul actual al performanțelor școlii.

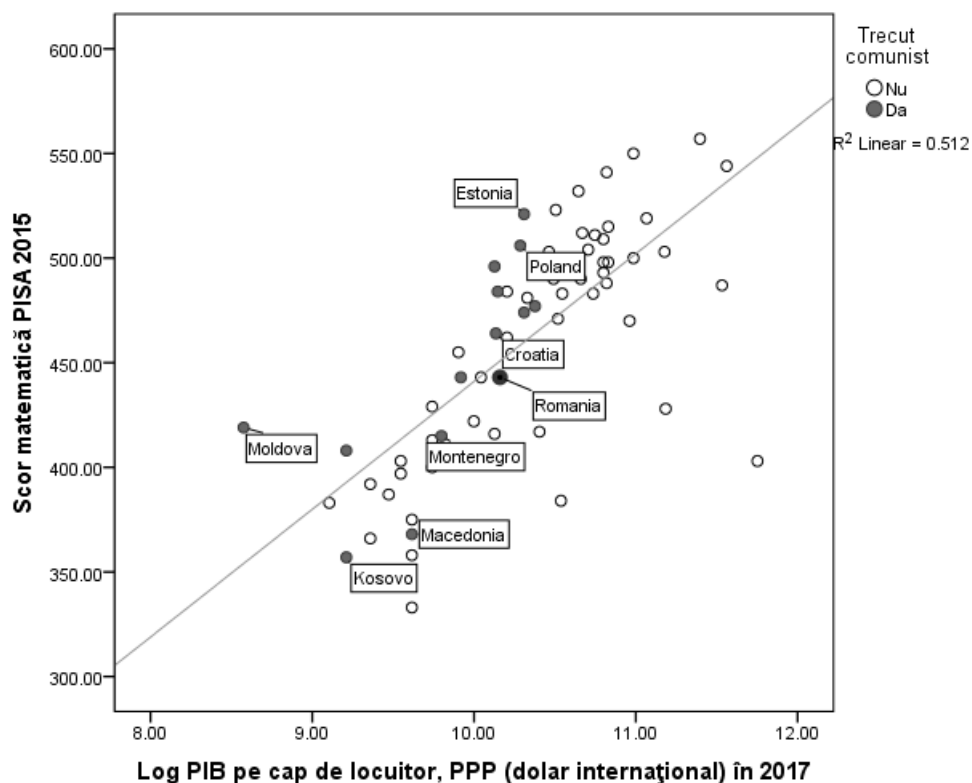

Figura 3. Relația dintre scorurile PISA la matematică în 2015, PIB/cap. PPP (ln) în 2017, și trecutul comunist.

Sursa: Calculele autorului

În plus față de scoruri medii, datele PISA permit estimarea proporțiilor de elevi care sunt analfabeți funcțional, adică au probleme serioase în înțelegerea unor texte scrise de dificultate redusă. Conform PISA 2015, 42% dintre elevii de 15 ani în România intră în această categorie, în creștere cu 5% față de 2012. Este un rezultat important și extrem de negativ: chiar dacă ajung să aibă diplome școlare, analfabeții funcțional au dificultăți la locul de muncă și în viața de zi cu zi — atunci când semnează contracte cu o bancă, atunci când încearcă să obțină un permis auto, etc. Nu în ultimul rând, sunt persoane care au dificultăți în a înțelege viața politică și dezbaterile despre politici publice din țară. Nu în ultimul rând, datele PISA permit testarea unei afirmații general acceptate la noi, aceea că România are o categorie consistentă de elevi cu performanțe excepționale. Ar fi bine să fie așa, din perspectiva direcției în care se transformă economiile dezvoltate: specialiștii de vârf au o pondere tot mai mare în stimularea dezvoltării.

De asemenea, nu ar fi o surpriză să fie așa în condițiile în care sistemul educațional românesc alocă resursele foarte inegal, disproporționat de mult înspre urban, în defavoarea ruralului, precum și înspre „liceele de vârf”, în defavoarea școlilor obișnuite. Din păcate, datele indică o proporție redusă de elevi aflați în categoriile superioare ale scorurilor PISA (nivelurile 5 și 6 dintr-un maxim de 6): doar 4%, în comparație cu 20% în Estonia, 16% în Polonia, 14% în Cehia, etc. Mai mult, așa cum se vede în Figura 4, România are valori reduse pentru chiar și în comparație cu țările care au valori medii apropiate.

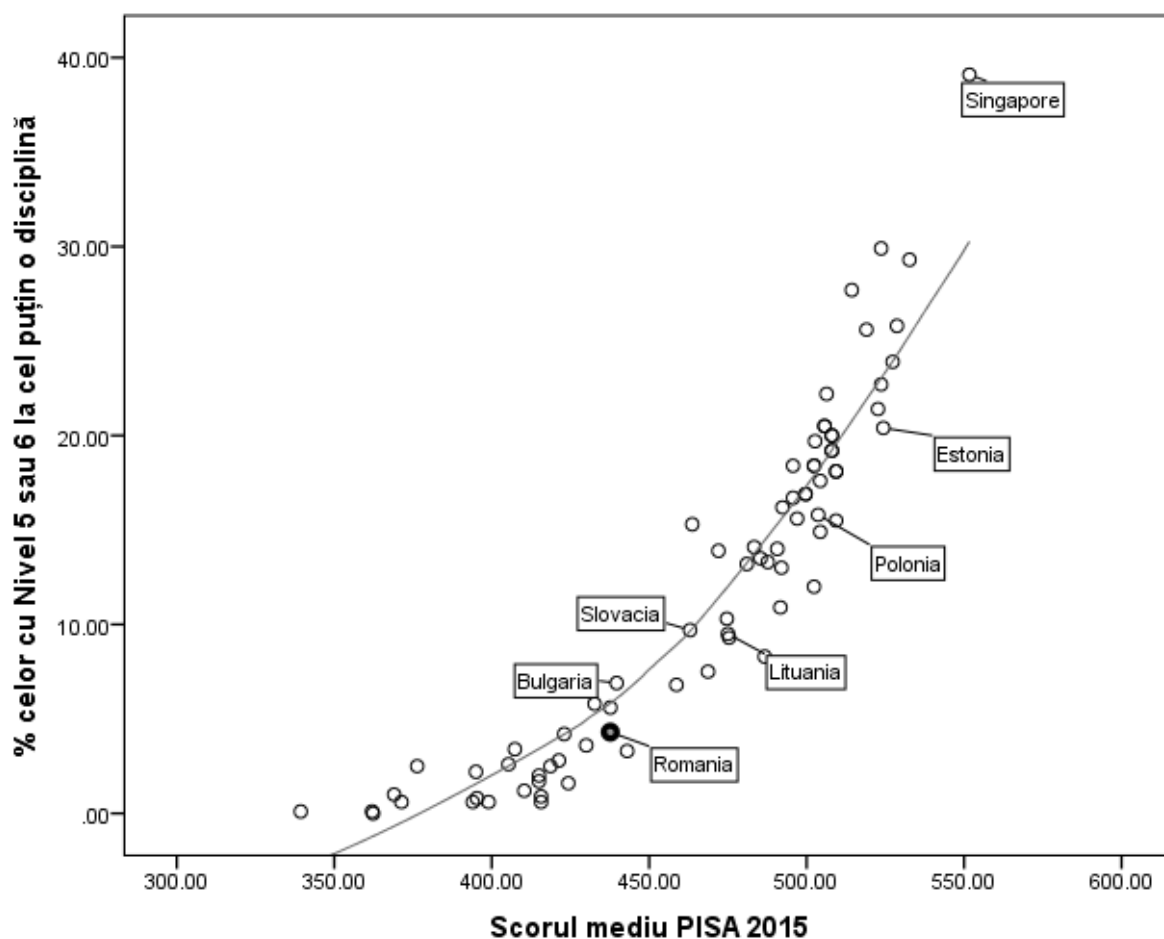

Figura 4. Relația dintre proporția elevilor cu Nivel 5 sau 6 la cel puțin o disciplină și scorul mediu la PISA 2015.

Sursa: Analiza proprie

Utilitatea datelor PISA este contestată de mai multe voci din interiorul sistemului de educație din România. Ecaterina Andronescu, de patru ori la conducerea Ministerului Educației, a fost de-a lungul timpului criticul cel mai vizibil a acestor date.

Un alt exemplu este cel al profesorului Mircea Bertea, director al unui liceu pedagogic și o voce publică activă din sistemului școlar românesc. Următorul fragment dintr-un interviu pe care îl acordă unui ziar local cuprinde câteva dintre afirmațiile critice frecvent întâlnite în rândul profesorilor: „testarea PISA este irelevantă pentru analiza calității sistemului de învățământ din România nu numai pentru că verifică și evaluează ceva pentru care școala românească nu-i pregătește pe elevii săi, comparând astfel în mod absurd «mere cu pere» și nu «mere cu mere», ci și pentru că eșantioanele de elevi care au participat la aceste testări PISA din România nu au avut nici pregătirea și nici motivația necesare pentru a garanta succesul acestei testări. [...] A persista în compararea unor realități și fenomene diferite, pe baza unor teste și studii concepute în afara spațiului și în afara conținutului curriculei românești, a atribui școlii românești hibe mai mari decât le are în realitate (și are destule!), a accepta indirect catalogarea ca țară needucată și a exagera în continuare ca procentaj cu analfabetismul funcțional în România, nu înseamnă altceva decât a afirma/a recunoaște și că instituțiile educaționale, în frunte cu ministerul de resort, sunt «bolnave» de analfabetism funcțional, că noi toți funcționăm cu «analfabeți funcționali» în funcții.

Ceea ce nu e cazul, desigur!” Cei care afirmă că rezultatele PISA sunt cu totul irelevante pentru contextul românesc omit să explice de ce argumentele celor care văd utilitatea acestor date pentru fiecare dintre țările participante, argumente prezentate într-un număr ridicat de studii din științele educației, psihologie, economie, etc., ar fi greșite. De asemenea, omit să prezinte abordări alternative de măsurare și să explice de ce acestea ar fi superioare.

Un alt studiu educațional care permite comparații între țări, care include România, și care are o abordare diferită de PISA este TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study). TIMSS estimează rezultate la matematică și științe pentru elevi de clasa a patra și a opta, și, în timp ce cunoștințele de matematică testate de PISA sunt puse în contexte cât mai apropiate de viața reală, problemele din TIMSS sunt mai apropiate de cele întâlnite în programele școlare ale țărilor participante. Figura 5 reprezintă relația dintre rezultatele la TIMSS la matematică pentru clasa a IV-a în 2011, ultimul an când România a participat, și rezultatele la PISA la matematică în 2015, pentru elevi de 15 ani.

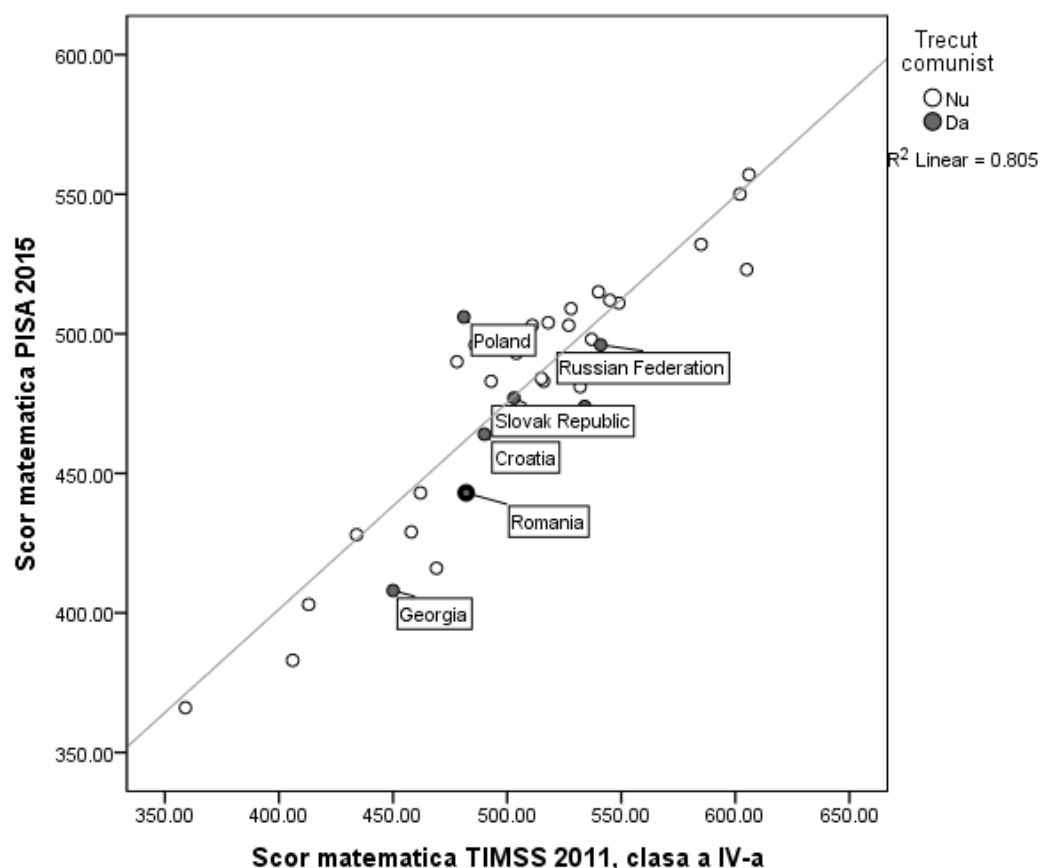

Figura 5. Relația dintre scorurile PISA la matematică în 2015, scorurile TIMSS la matematică în 2011, aplicat la clasa a IV-a, și trecutul comunist.

Sursa: Calculele autorului

Se observă că ierarhiile între țări date de cele două tipuri de testări au un grad ridicat de consistență, inclusiv în ceea ce privește plasarea României. Chiar și în clasamentele care pornesc de la abordări complet diferite, precum este și cel din raportul Global Competitiveness realizat de World Economic Forum în 2018, România este plasată extrem de modest. Astfel, „calitatea sistemului educațional” este pe poziția 115 din 137 de țări incluse în studiu, iar „gradul de pregătire a personalului” pe 123.

În concluzie, rezultatele PISA pentru România nu fac o notă discordantă în raport cu alte instrumente larg folosite pentru evaluarea dintr-o perspectivă comparată a educației, motiv pentru care ar fi dificil de argumentat că toate aceste abordări prezintă o imagine distorsionată negativ.

De la clasamente de țări la recomandări de politici educaționale

Lista de întrebări despre școala românească care ar putea fi evaluate cu ajutorul datelor PISA este amplă. Este suficient să parcurgem studiile realizate în alte țări cu un nivel de dezvoltare apropiat cu al României pentru a vedea potențialul datelor culese până acum. În același timp, este important ca limitele datelor PISA, inerente oricărei instrument de cercetare, să fie înțelese și prezentate corect. Astfel, nu este cu totul evident în ce măsură rezultatele obținute de elevii din România între 2002 și 2015 se datorează sistemului educațional și în ce măsură sunt urmarea altor factori care au influențat societatea în acest interval. Prin analogie, este dificil de apreciat dacă sistemul de sănătate a contribuit la creșterea speranței de viață cu 4 ani în același interval de timp și, dacă da, în ce măsură.

Lipsa unor schimbări importante în performanțele școlare poate fi urmarea unor variații de calitate a sistemului educațional care s-au suprapus cu schimbări socio-economice din afara școlii. Iată câteva fenomene importante ce au avut loc între 2002 și 2015, toate cu un potențial ridicat de a influența rezultatele învățării:

1. Numărul persoanelor de 15 ani s-a redus cu 43%. Cei evaluați în 2002 s-au născut înainte de căderea regimului condus de Ceaușescu, într-o perioadă în care avorturile erau ilegale, iar cei evaluați începând cu 2006 s-au născut după schimbarea de regim. Un sistem educațional în care numărul de elevi scade cu 43% este de așteptat să devină mai eficient, chiar și în absența altor schimbări.

2. Migrația românilor a crescut rapid începând cu 2002, după liberalizarea regimului de vize pentru Europa de Vest. Urmarea a fost creșterea numărului de tineri care au părinți plecați, a celor care au plecat ei înșiși, precum și apariția unor oportunități de realizare personală care presupun în mai mică măsură performanța școlară. Nu este foarte clar care sunt efectele de ansamblu ale migrației asupra educației din România, însă cazul câtorva țări foste comuniste pare să indice că îmbunătățirile sunt posibile și în prezența unei migrații foarte ridicate: Estonia, Polonia și, într-o oarecare măsură, Republica Moldova, au rezultate peste cele prezise de nivelul de dezvoltare economică și, lucru important, pe un trend ascendent.

3. Distribuția educațională a părinților elevilor de 15 ani a fost într-o schimbare rapidă în perioada acoperită de studiile PISA. Conform unei analize pe care am realizat-o pe aceste date, proporția elevilor ai căror mame ce nu au absolvit liceul a scăzut de la 33% în 2002 la 17% în 2015. În același timp, efectul educației părinților asupra performanțelor educaționale ale copiilor a crescut. Aceste schimbări ar fi putut să contribuie la creșterea reușitelor școlare chiar și în absența unor îmbunătățiri în sistemul educațional.

4. Abandonul școlar a crescut între 2002 și 2015, în timp ce studiile PISA sunt aplicate doar celor care merg la școală. Astfel, scorurile ar fi putut să crească în medie datorită creșterii numărului de copii cu rezultate modeste care au părăsit prematur școala.

5. A crescut accesul la telefonie mobilă, internet și rețele sociale. Facebook nu exista în 2002, iar în 2015 ajunsese la peste 5,5 milioane de utilizatori în România, cu o proporție de utilizatori de aproape 90% în rândul celor de 15-24 de ani. Este neclar dacă efectele educaționale acestor schimbări au fost în ansamblu pozitive sau negative, însă este posibil să fi avut urmări substanțiale.

Acest volum reprezintă un prim efort colectiv de a analiza dintr-o perspectivă interdisciplinară datele PISA despre România, urmărind atât realizarea unei imagini nuanțate a stării învățământului cât și dezvoltarea unor recomandări de politici. Prin studiile care îl compun își propune să atragă atenția asupra potențialului cercetărilor comparate cantitative în educație și să convingă asupra faptului că sunt necesare mai multe schimbări de context pentru cercetarea asupra școlii din România. În primul rând, este necesar ca Guvernul să susțină includerea României în mai multe studii educaționale comparate decât cele din prezent. Din cauza lipsei sprijinului național, România nu a fost inclusă în ultimele ediții ale The International Civic and Citizenship Education Study, iar în studiile PISA datele culese în România provin din aplicarea unor module minimale. În al doilea rând, este important ca statul român să susțină cercetarea pentru politici, inclusiv a celei educaționale, printr-o finanțare consistentă, constantă și acordată meritocratic, cât și prin întărirea unor practici de a fundamenta politicile pe date și cercetări.

Gabriel Bădescu este profesor universitar de științe politice și director al Centrului de Studiu al Democrației de la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj. Studiile sale recente includ teme de politici educaționale, democratizare și societate civilă. A fost bursier Fulbright la University of Maryland, College Park, și a urmat specializări în statistică socială la University of Michigan, Ann Arbor.

*Articolul este Capitolul I al studiului Școala din România din perspectiva datelor PISA, editat de Gabriel Bădescu, care analizează teme curente în politicile educaționale din România și contribuie la stabilirea mai multor direcții noi de cercetare și intervenție prin politici educaționale pornind de la datele PISA despre elevii din România.

Premii la Olimpiada Internațională de Filozofie

Lotul olimpic de Filozofie a obținut două mențiuni la a XXVII-a ediție a Olimpiadei Internaționale de Filozofie (IPO), desfășurată la Roma (16-19 mai), transmite Ministerul Educației Naționale. Performanța a fost reușită de Horia-Ștefan Li-xandru (Colegiul Național „Gheorghe Lazăr” din București) și Ioan-Victor Popa (Colegiul Național „Sfântul Sava” din București). Tema generală a competiției din acest an a fost Patrimoniul Cultural și Cetățeni (Cultural Heritage and Citizenship) și a prilejuit prezentări și dezbateri academice pentru toți participanții: elevi și profesori. Au fost prezenți peste 100 de concurenți din 48 de țări (Europa, Asia, America de Nord și America de Sud). Olimpiada Internațională de Filozofie a fost înființată în 1993 la inițiativa unui grup de profesori din Bulgaria, Germania, Polonia, România, Turcia și Ungaria și este oficial recunoscută de UNESCO. 🌐

Gratuitate la tren și pentru elevi

Ministerul Muncii și Justiției Sociale ia în calcul posibilitatea ca elevii să beneficieze în viitor de transport gratuit cu trenul, așa cum o fac studenții. „Considerăm că studenții circulă în acest moment mult mai des decât elevii. Probabil, pe viitor, ne vom gândi și la extinderea acestei măsuri. Noi asigurăm că atâta timp cât suntem la guvernare, nu avem de gând să o scoatem. Pe viitor ne putem gândi la extinderea acestei măsuri și la elevi”, a declarat ministrul Marius Budăi, luni, la Sibiu, într-o conferință de presă. **(Oana Nicolae)**

MTS renunță la taberele școlare

Ministrul Tineretului și Sportului, Bogdan Matei, a anunțat că toate taberele școlare din țară, în jur de 500, vor trece în administrația consiliilor județene, până în 2020, pentru că ministerul pe care îl conduce nu mai are bani pentru a le reabilita: „MTS deține al doilea patrimoniu din România după Ministerul Culturii. La ora actuală nu putem investi în toate taberele pe care le avem în România. Vom trece taberele la consilii, asta înseamnă că vor trece și direcțiile județene pentru tineret și sport. Cluburile sportive vor trece în administrarea primăriilor. Asta înseamnă descentralizare, e un proces de lungă durată, este foarte adevărat”, a declarat Bogdan Matei. Anul acesta, programul de tabere ARC va reuni peste 3.000 de elevi și tineri români din țările aflate în jurul granițelor și Balcani,

precum și din diaspora. Activitățile organizate se vor axa pe dezvoltarea abilităților de comunicare în limba română, pe informarea participanților asupra istoriei românilor și aprofundarea cunoștințelor de cultură și civilizație românească.